

ΒΑΣΙΛΗ Ι. ΦΙΛΙΑ

Μάξ Βέμπερ: Συστηματική Κοινωνιολογία και μεθοδολογία

Μια εισαγωγή στο έργο του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σελ. 5

Α' Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΞ ΒΕΜΠΕΡ

- I. Η γέννηση των θρησκειών » 11
  - 1. Η μαγεία και η πίστη στα πνεύματα » 11
  - 2. Η στροφή στον ανιμισμό » 14
  - 3. Πρωτόγονη θρησκευτικότητα και πολιτισμός » 15
  - 4. Ουνιβερσαλισμός και μονοθεϊστική αντίληψη » 16

- II. Η ιδέα της λύτρωσης » 18

- III. Η ηθικοποίηση του θρησκευτικού περιεχομένου » 23

A1. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ » 29

- I. Οι κοινωνικές βάσεις της θρησκείας του Ισραήλ » 31
  - 1. Οι συντρέχοντες παράγοντες » 31
  - 2. Τα συμμετέχοντα κοινωνικά στρώματα » 38

- II. Οι κοινωνιολογικές απόψεις των ινδικών θρησκειών » 43
  - 1. Γενικά » 43
  - 2. Οι λόγοι της γέννησης του συστήματος της κάστας » 45
  - 3. Η διατήρηση του συστήματος της κάστας » 48

- III. Οι κοινωνικές βάσεις της κινέζικης θρησκείας » 51
  - 1. Γενικά » 51
  - 2. Η σημασία της φυλής στο κινέζικο κοινωνικό πλέγμα » 53
    - α) Τα αστικά στρώματα και η πόλη » 53
    - β) Τα αστικά στρώματα και οι σύνδεσμοι » 53
  - 3. Λόγοι διατήρησης της κυριαρχίας των γενών » 54
    - α) Λόγοι πολιτικού χαρακτήρα » 54
    - β) Λόγοι οικονομικού χαρακτήρα » 55
    - γ) Λόγοι λατρευτικο-θρησκευτικού χαρακτήρα » 55

4. Οι μετέχοντες κοινωνικοί παράγοντες	» 55

Β' Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. Η φύση των κανόνων του δικαίου. Η σχέση τους με το έθιμο και την ηθική	» 61
II. Ο φορμαλισμός και το δίκαιο	» 71
1. Οι κοινωνικές συνιστώσες	» 71
2. Η συνισταμένη των κοινωνικών δυνάμεων	» 76
III. Ο κοινωνικός προσδιορισμός του νομικού ορθολογισμού	» 81

Γ' ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

I. Κυριαρχία και κοινωνική τάξη	» 93
1. Κοινοτική συγκρότηση	» 93
2. Οικογένεια και ενδοοικογενειακές σχέσεις εξουσίας	» 94
3. Αρχικοί τύποι εξουσίας	» 97
4. Τα κίνητρα της πρωτογενούς κοινωνικής δράσης	» 99
5. Τάσεις σχηματισμού κοινωνιών μέσα σε πρωτογενείς κοινοτικές ομαδοποιήσεις	» 102
II. Η γέννηση του κράτους	» 105
1. Το κοινωνικό και το πολιτικό	» 105
2. Βάσεις της πολιτικής κυριαρχίας	» 108
3. Κίνητρα και σκοποί της πολιτικής δράσης	» 110
4. Στρατιωτική διάρθρωση και πολιτικές μορφές εξουσίας	» 113
5. Η διαδικασία γραφειοκρατικοποίησης	» 119
6. Θρησκεία και εξουσία	» 120
7. Φυλή και έθνος – Πόλεμος και ιμπεριαλισμός	» 123

Δ' Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

I. Ενδοοικονομικές συναρτήσεις	» 131
II. Οικονομία και Δίκαιο	» 135
III. Οικονομία και Κυριαρχία	» 137
IV. Σχετικά με την έννοια «νοηματική» (Gessinnung) Στον Μάξ Βέμπερ	» 141
V. Θρησκεία και Οικονομία	» 143
1. Η περί πουριτανισμού θέση	» 143
2. Το κοινωνιολογικό ερώτημα	» 148
3. Οι αντίθετες εξελίξεις σε άλλους κύκλους πολιτισμού	» 151
4. Η δυτική πόλη και τα αστικά στρώματα. Μια εγγύτερη προσέγγιση στη βεμπερινή άποψη	» 155
α) Η δυτική αστική τάξη	» 156
β) Οι πατρίκιοι των πόλεων	» 158
γ) Οι πληβείοι	» 162

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ****Α' ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΜΑΞ ΒΕΜΠΕΡ**

- I. Το πρόβλημα της ιδεολογίας » 181
- II. Αξιολογικά αδέσμευτη επιστήμη » 187
- III. Ο ιδεατός τύπος » 193
- IV. Η κοινωνιολογία της κατανόησης » 199

Β' ΨΥΧΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- I. Το όρια της ψυχολογικής θεώρησης » 205
  - 1. Πραγματικές κρίσεις και αξιολογίες » 205
  - 2. Το υποκειμενικό νοηματικό περιεχόμενο και το πρόβλημα της αιτιότητας » 209
  - 3. Η αντίθεση στον ψυχολογικό σενσουαλισμό » 211
  - 4. Η αντίθεση με τον αντικειμενισμό » 213
  - 5. Σύνοψη » 216
- II. Η υπόθεση της αυτονομίας του ψυχολογικού βιώματος » 223
  - 1. Η θέση της κλασικής κοινωνιολογίας » 223
  - 2. Κοινωνιολογία και Θεολογία » 224
  - 3. Οι νόρμες και ο χαρακτήρας τους » 228
  - 4. Ο Μάξ Βέμπερ και οι επικριτές του » 231

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ